

แนวทางการพัฒนา

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการอาชีวศึกษาที่ได้จากการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้เสนอเป็นภาพรวมในประเด็นที่สำคัญ เพื่อแก้ปัญหาของการจัดการอาชีวศึกษาของประเทศในปัจจุบัน รวมทั้งเพื่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาของประเทศให้ถูกทิศทางและมีประสิทธิภาพดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการบริหารงานอาชีวศึกษา

1. กระทรวงศึกษาธิการต้องมองภาพรวมของการจัดการศึกษาทุกระดับ (สพฐ. สอศ. และ สกอ.) ให้มีความเชื่อมโยง ต่อเนื่องและมีคุณภาพในด้านหลักสูตรที่มีมาตรฐานในทุกระดับการศึกษา
2. รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการต้องมีนโยบายผลักดันในการพัฒนาการอาชีวศึกษาของประเทศ ให้เป็นวาระแห่งชาติ โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างจริงจัง
3. รัฐบาลต้องมีนโยบายสนับสนุนสถานประกอบการที่รับผู้เรียนมาฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยการจัดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีความจูงใจมากพอให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
4. รัฐบาลต้องมีนโยบายจัดตั้งศูนย์ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แรงงานจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด หอการค้าจังหวัด และสถานประกอบการในจังหวัด และกลุ่มจังหวัด เพื่อให้มีส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา เช่น ทำหลักสูตรทวิภาคี/หลักสูตรฐานสมรรถนะร่วมกัน เป็นต้น
5. กระทรวงศึกษาธิการต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาใน 2 รูปแบบ คือ รายหัว และยกระดับมาตรฐานของสถานศึกษาขั้นต่ำ การทุ่มงบประมาณในวิทยาลัยอาชีวศึกษาฐานวิทยาศาสตร์ โดยการจัดสรรงบประมาณจำนวนมากเพื่อลงทุนจัดตั้งโรงเรียนอาชีวศึกษาฐานวิทยาศาสตร์ น่าจะไม่คุ้มค่าต่อการจัดการศึกษาในสายวิชาชีพ เนื่องจากผู้เรียนที่จบการศึกษา มากกว่าร้อยละ 50 ไปศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในสาขาวิชาอื่น
6. ปรับปรุงระเบียบและกระจายอำนาจการตัดสินใจให้ผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดนโยบาย กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน และกำกับติดตาม ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาได้บริหารจัดการพัสดุ วิชาการ การจัดการศึกษา การเงินและทรัพย์สิน มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับภูมิภาคที่แตกต่างกัน
7. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องมีนโยบายให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาบูรณาการใช้ทรัพยากรการศึกษาที่มีราคาแพงและครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านร่วมกันระหว่างสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงกัน เพื่อให้สามารถจัดการใช้การเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติได้ตามหลักสูตรรายวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้คุ้มค่าในการลงทุนและประหยัดงบประมาณแผ่นดิน
8. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องมีนโยบายให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาบูรณาการการใช้ทรัพยากรการศึกษาร่วมกับ^{สถานประกอบการ} โดยเฉพาะครุภัณฑ์ที่มีราคาแพง มีค่าซ่อมบำรุงสูง และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงเร็วมาก เช่น เครื่อง CNC คอมพิวเตอร์ เครื่องเชื่อมอัตโนมัติ อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม

และความก้าวหน้าของงานและโครงการต่าง ๆ

5. เปรียบเทียบภาพรวมของงานและโครงการต่าง ๆ

ประสิทธิภาพ

ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว ในทุกสาขาวิชาที่ปฏิบัติงานอยู่ และพิจารณาถึงผลกระทบของโครงการต่าง ๆ

4. ศึกษาถึงผลกระทบของงานและโครงการต่าง ๆ

ศึกษาถึงผลกระทบของงานและโครงการต่าง ๆ ที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

3. ศึกษาถึงผลกระทบของงานและโครงการต่าง ๆ

ศึกษาถึงผลกระทบของงานและโครงการต่าง ๆ ที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

2. ศึกษาถึงผลกระทบของงานและโครงการต่าง ๆ

ศึกษาถึงผลกระทบของงานและโครงการต่าง ๆ ที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

ด้านวิชาการและการปฏิบัติงาน

2. ศึกษาถึงผลกระทบของงานและโครงการต่าง ๆ

1. ศึกษาถึงผลกระทบของงานและโครงการต่าง ๆ

ด้านวิชาการ

นอกเหนือจากนี้แล้ว ยังได้มีการศึกษาถึงผลกระทบของงานและโครงการต่าง ๆ

ด้านวิชาการและการปฏิบัติงาน

เป็นต้น การศึกษาถึงผลกระทบของงานและโครงการต่าง ๆ

6. กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องเร่งรีบจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และคุณวุฒิ รวมทั้งเร่งรัดสร้างครูวิชาชีพ โดยการทำวิทยฐานะต้องนำความสามารถทางวิชาชีพมาเป็นเกณฑ์ประเมิน

7. ควรเร่งรัดให้มีระบบการเทียบโอนประสบการณ์การทำงานในสถานประกอบการของผู้ที่จะมาเป็นครูอาชีวศึกษา

8. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรพิจารณาให้มีการจ้างช่างเทคนิคที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางจากสถานประกอบการมาช่วยสอนภาคปฏิบัติในสถานศึกษาตลอดภาคการศึกษานั้นๆ โดยได้รับค่าสอนจากสถานศึกษา และให้มีการจัดครูประจำการมาร่วมสอนเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะครู

ด้านปัจจัยสนับสนุน

1. ต้องเร่งสร้างกระแสให้คนไทย/ ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนการเรียนสายอาชีพโดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ และยกตัวอย่างคนที่เรียนสายอาชีพแล้วประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นที่รู้จักของสังคม ส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมหรืออาชีพเสริมระหว่างเรียน จะช่วยให้เด็กมีรายได้ระหว่างเรียน และเกิดแรงจูงใจที่จะศึกษาต่อในการเรียนสายวิชาชีพมากกว่าการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาอื่นๆ

2. ควรมอบอำนาจให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาแต่ละแห่งจัดซื้อครุภัณฑ์ตามความต้องการของครูผู้สอนและตรงตามหลักสูตรรายวิชาที่สอนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการซื้อครุภัณฑ์มาเก็บไว้โดยไม่ได้ใช้สอน

3. รัฐควรจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีอุตสาหกรรมร่วมกับภาคอุตสาหกรรมในภูมิภาคนั้นๆ เช่น เทคโนโลยีงานเชื่อมร่วมกับอุตสาหกรรมโครงสร้างหรืออุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า สมาคมอุตสาหกรรมยาง สมาคมอุตสาหกรรมไฟฟ้า สมาคมอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ เป็นต้น

4. กระทรวงศึกษาธิการต้องมีนโยบายให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนจัดหาหรือสร้างหอพักนักเรียนราคาถูกร่วมกับภาคเอกชนสำหรับผู้เรียนอาชีวศึกษาที่ด้อยโอกาสที่มีภูมิลำเนาหรือตำบลหรือในหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกล โดยรัฐให้ค่าใช้จ่ายต่อหัวตามความเหมาะสม

ด้านวิชาการ

1. เร่งรัดการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและแนวทางการพัฒนาของประเทศ โดยเน้นวิชาชีพมากกว่าวิชาการ ในระดับ ปวช. และ ปวส. ให้มีสัดส่วนภาคทฤษฎีต่อภาคปฏิบัติเป็น 30 : 70 และระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยี มีสัดส่วนภาคทฤษฎีต่อภาคปฏิบัติเป็น 40 : 60

2. เร่งรัดพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพในสาขาที่สถานประกอบการขาดแคลนกำลังคน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี เช่น ด้านการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน รถไฟความเร็วสูง ระบบขนส่งทางราง หุ่นยนต์อุตสาหกรรม รถยนต์ไฟฟ้า เป็นต้น

3. หลักสูตรวิชาชีพสาขาอาชีวศึกษาต้องมุ่งเน้นทักษะการดำรงชีวิต (Soft skills) ในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนา โดยสามารถสื่อสารทางภาษาและใช้สื่อต่าง ๆ ในเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง
4. วัตถุประสงค์ของวิชาความรู้ในวิชาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี (Technical know-how) โดยการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง
5. วัตถุประสงค์ของวิชาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี (e-Learning) ร่วมกับการปฏิบัติจริง
6. วัตถุประสงค์ของวิชาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี (e-Learning) ร่วมกับการปฏิบัติจริง
- นอกจากนี้ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรยังครอบคลุมถึงการพัฒนาความรู้และทักษะในการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนา โดยสามารถสื่อสารทางภาษาและใช้สื่อต่าง ๆ ในเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง

แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของประเทศ

โดย : ศาสตราจารย์ ดร. อีรุฒิ บุญยโสภณ*

ความนำ

การจัดการอาชีวศึกษาของประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2551 เป็นการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับต้น (ระดับ ปวช.) ระดับกลาง (ระดับ ปวส.) และระดับสูง (ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีและสายปฏิบัติการ) ให้มีคุณภาพโดยเน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการกลุ่มธุรกิจและอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อยกระดับการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้ได้มาตรฐานและให้ตามทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีให้มีคุณภาพของประเทศไทยในปัจจุบันดูเหมือนว่าจะเป็นปัญหาวิกฤตที่เกิดขึ้นซ้ำซากและไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจากรัฐบาลเกือบทุกยุคทุกสมัยในอดีตซึ่งเป็นต้นเหตุของปัญหาในกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน เช่น การเปลี่ยนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการบ่อยมาก หรือการโยกย้ายผู้บริหารระดับสูง ในกระทรวงศึกษาธิการคนแล้วคนเล่า โดยไม่พิจารณาถึงข้าราชการที่เป็นคนดีคนเก่ง มีความรู้ความสามารถด้านการบริหาร และเติบโตมาตามสายงานจนมีความเชี่ยวชาญในภารกิจนั้น คนเหล่านี้ถูกโยกย้ายข้ามสายงานไปทำหน้าที่อื่นที่ไม่มีความถนัด และไม่ต้องใช้ความรู้ ความชำนาญในการทำงาน ในขณะที่เดียวกันก็ย้ายคนที่ไม่มี ความถนัดและไม่ชำนาญงานในหน้าที่นั้นเข้ามาจากกระทรวงอื่น เพื่อมาขึ้นตำแหน่งบริหารที่สูงขึ้นจนบุคลากรภายในกระทรวงศึกษาธิการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สภาการศึกษา เป็นต้น ไม่มีโอกาสได้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและบุคลากรทุกตำแหน่งหยุดอยู่กับที่จนเกษียณอายุ สิ่งเหล่านี้บั่นทอนจิตใจของข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการทุกคนเพราะมองไม่เห็นความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลงเกิดแรงต่อต้านภายใน และไม่มีความจริงรักภักดีต่อองค์กรขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ปล่อยให้มีการรั่วไหลของงบประมาณแผ่นดินจนเกิดการทุจริตจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์การศึกษาและสิ่งก่อสร้าง จึงทำให้นโยบายของรัฐในการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของประเทศชาติไม่มีความต่อเนื่องและเปลี่ยนไปตามวิสัยทัศน์หรือความปรารถนาของผู้กำหนดนโยบายคนใหม่ที่เข้ามาปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการอาชีวศึกษา และเปลี่ยนแปลงแนวนโยบายใหม่แบบลองผิดลองถูกเพราะขาดข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากไม่เคยศึกษาวิจัยสถานการณ์อาชีวศึกษาในปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาเพื่อมาจัดทำเป็นนโยบายสู่ภาคปฏิบัติ และละเลยการเชิญผู้ผลิตและผู้ใช้หรือนายจ้างที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์มาหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาและอุปสรรคร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งที่เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทิศทางการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการกลุ่มธุรกิจและอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ และสอดคล้องกับแผนแม่บทในการ

*อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ประเทศ ไม่สามารถบรรลุตามนโยบายและเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่เป็นปัญหาอีกหลายประการ เช่น ความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร เพราะต่างคนต่างคิดต่างคนต่างทำเพื่อความอยู่รอดของตนเอง จนทำให้ประเทศชาติถูกซ้ำเติมโดยนักธุรกิจไทยบางคนที่มีมองเห็นผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ของประเทศชาติ ในการขึ้นราคาสินค้าเกินความเป็นจริง จนทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม นอกจากนี้ ระบบการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของประเทศไทยยังไม่สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพได้ อันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ ดังนี้

1. ข้อจำกัดของงบประมาณการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีซึ่งเน้นการฝึกทักษะปฏิบัติ จึงทำให้ไม่สามารถจัดหาเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้สอดคล้องกับความจริงก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2. การเคลื่อนย้ายของบุคลากร ซึ่งเป็นครูช่าง นักเทคโนโลยีและนักปฏิบัติที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาสู่สถานประกอบการอันเนื่องมาจากการไม่ได้รับการบรรจุให้เป็นครูประจำการ ก่อให้เกิดการขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถ ทำให้การผลิตกำลังคนในระดับช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และนักเทคโนโลยีสายปฏิบัติการมีแต่ปริมาณแต่ไม่มีคุณภาพ

3. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในบางระดับ และบางประเภทวิชาล้าสมัย ยังไม่มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความจริงก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4. การผลิตกำลังคนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและวิทยาลัยอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของเอกชน เพื่อป้อนให้กับภาค อุตสาหกรรมยังขาดข้อมูลความต้องการกำลังคนจากระบบเศรษฐกิจอย่างชัดเจน จึงไม่สามารถวางแผนการผลิตได้อย่างถูกต้อง หรือใกล้เคียงกับความต้องการในระยะยาวและไม่คุ้มค่าในการลงทุนทางการศึกษา

5. ทิศทางและเป้าหมายการพัฒนากำลังคนในภาพรวมของประเทศ มีผลให้การจัดการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าความต้องการของผู้บริหารสถานประกอบการ จึงไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

6. ปัจจุบันนี้คุณภาพและสมรรถนะของกำลังคน และขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศไทยอยู่ในอันดับค่อนข้างน่าเป็นห่วง ในภาคการผลิตต่างๆ ทั้งด้านอุตสาหกรรมสาขานำอุตสาหกรรมเกษตรทันสมัย และธุรกิจบริการ ซึ่งเป็นผลมาจากคุณภาพคนที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ดังนั้นรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องหันมาให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาในสาขาอุตสาหกรรม พณิชยกรรม เกษตรกรรม คหกรรม ศิลปกรรม เป็นต้น ที่มีความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์การทำงานก่อนสำเร็จการศึกษาโดยร่วมมือกับกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตและบริการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

7. ระบบการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ไม่สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้หรือสถานประกอบการ และเน้นการให้วุฒิปริญญา มากกว่าที่จะคำนึงถึงสมรรถนะในการปฏิบัติงานได้จริง ซึ่งสถานประกอบการต้องจัดฝึกอบรมให้

สาเหตุให้เกิดการขาดแคลนกำลังคนที่มีคุณภาพในอุตสาหกรรมเกษตรที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยี การแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรและการถนอมอาหารที่ต้องอาศัยเครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยมา ดำเนินการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการแข่งขันในตลาดโลก

แนวทางการจัดการศึกษาและฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนากำลังคนให้มี คุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของสถานประกอบการและการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนได้นั้น รัฐควรจะเหลียวหลังมาวิเคราะห์ปัญหาเชิงลึกที่ผิดพลาดมาในอดีตที่ผ่านมาเพื่อปฏิรูป การอาชีวศึกษาของประเทศใหม่ให้เป็นรูปธรรม โดยเน้นการผลิตและพัฒนาครูผู้สอนและ ผู้เรียนที่มีคุณภาพในระดับที่สามารถออกไปประกอบอาชีพอิสระได้หรือเป็นเจ้าของธุรกิจขนาด ย่อม (SMEs) มากกว่าให้ไปเป็นลูกจ้างตลอดชีวิต ดังนั้นรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการสร้างหลักสูตรอาชีวศึกษาจึงต้องปฏิรูปเสียใหม่โดยเน้นด้านวิชาชีพมากกว่าวิชาการ รวมทั้ง ต้องเพิ่มวิชาการบริหารจัดการธุรกิจขนาดย่อมในหลักสูตรทุกสาขาวิชา โดยให้ภาคเอกชนซึ่งเป็น ผู้ใช้ได้มีส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนากำลังคนตามคุณลักษณะที่ต้องการ หลังจากนั้นจึงมาสร้าง วิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีให้ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ใน อนาคต ในขณะเดียวกัน รัฐก็ต้องสนับสนุนให้โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่มีคุณภาพมาตรฐานมีส่วนร่วม ในการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีตามความต้องการของตลาดแรงงานโดยไม่ จำเป็นต้องลงทุนผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีเองทั้งหมด เพราะรัฐมีงบประมาณใน การพัฒนาการศึกษาของประเทศจำกัดมาก การเพิ่มสถานศึกษาอาชีวศึกษาใหม่มากขึ้นจะทำให้ งบประมาณแผ่นดินไม่เพียงพอที่จะพัฒนาสถานศึกษาอาชีวศึกษาเดิมที่ขณะนี้ ครูภัณฑ์ล้าสมัยมากและ ขาดแคลนครูผู้สอนประจำการ มีแต่ครูอัตราจ้างรายปียิ่งสร้างปัญหามากขึ้น

สำหรับการดำเนินการจัดตั้งสถาบันการศึกษาตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 คณะกรรมการการอาชีวศึกษาในสมัยที่ศาสตราจารย์ ดร. อีรูดิ บุญยโสภณ เป็น ประธาน ได้เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดตั้งสถาบันการศึกษา 19 แห่ง ใน เขตพื้นที่พัฒนา 19 กลุ่มจังหวัด โดยมีหลักการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และได้รับความเห็นชอบ โดยมี ข้อสังเกตว่า การวางแผนเปิดสอนระดับปริญญาตรีที่สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งต้องมี ความพร้อมด้านทรัพยากรการศึกษา เช่น ครูผู้สอน เครื่องมือและอุปกรณ์การศึกษา ห้องปฏิบัติการ ความร่วมมือกับสถานประกอบการ เป็นต้น และวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งสถาบันการ อาชีวศึกษา 19 สถาบันของรัฐนั้นมิใช่เพื่อเปิดปริญญาตรี แต่เพื่อการกระจายอำนาจการ บริหารสถานศึกษาจากส่วนกลางไปยังภูมิภาคต่าง ๆ และระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา ร่วมกันในกลุ่มจังหวัด สถานศึกษาใดมีความเชี่ยวชาญเรื่องใดให้เคลื่อนย้ายบุคลากร เครื่องมือและ อุปกรณ์การศึกษามาใช้ร่วมกันเป็นต้น สามารถขอยืมแลกเปลี่ยนกันได้ในระยะทางไม่เกิน 300 กม. หรือ ระยะเวลาดำเนินทางประมาณ 3 ชั่วโมง เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอาชีวศึกษา และ สถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาด้วยกันเอง และเน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษา และต้องมีความพร้อมก่อน มิใช่เป็นการจัดตั้งสถาบันการศึกษา 19 สถาบัน เพื่อเปิดสอน ระดับปริญญาตรีทันที เพราะถ้าเป็นเช่นนั้นจะมีบางสถาบันที่ยังไม่พร้อมเปิดปริญญาตรีจะทำให้

2552 – 2559) ได้มีกรอบนโยบายในการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด (19 กลุ่มจังหวัด) และเน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งให้สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อความคุ้มค่าในการลงทุนทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของประเทศ นอกจากนี้ เทคโนโลยีการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสามารถส่งออกได้นั้นจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาที่อยู่ในกลุ่มจังหวัดนั้นๆ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ มิใช่ต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างทำ และต่างคนต่างซื้อครุภัณฑ์ของตนเองมากองทิ้งไว้หรือใช้งานเพียงวันเดียวหรือ 2 วันต่อสัปดาห์ ซึ่งไม่คุ้มค่าในการลงทุน

สรุป

การขับเคลื่อนประเทศไทยเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจได้นั้น ประเทศไทยจะต้องกำหนดกลยุทธ์และปัจจัยหลักในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาคนและระบบต้องควบคู่กันไป การจัดการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของประเทศจำเป็นต้องให้ผู้ประกอบการ และ/หรือนักธุรกิจการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการลงทุนจัดตั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพเพื่อให้เกิดการแข่งขันและลดภาระค่าใช้จ่ายของงบประมาณแผ่นดินที่มีปัญหาเบียดหัวแตกในปัจจุบัน และการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาอาชีพต้องเน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและสมรรถนะสูงที่สามารถยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ สร้าง และพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ รวมทั้งสามารถปรับตัวได้รวดเร็วเมื่อเข้าสู่โลกแห่งอาชีพเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558
